

TEKI ŹRÓDŁOWE

Obraz stanu wojennego
w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie

Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Oddział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwić odbiór dokumentu.

1982, czerwiec 29
Teleks nr 301

AP Legnica, KW PZPR, sygn. 752
maszynopis

INFORMACJA

o przebiegu dyskusji nad deklaracją ideowo-programową KC w środowisku młodzieżowym, woj. legnickiego

Dyskusja nad Deklaracją ideowo-programową KC PZPR „O co walczymy, dokąd zmierzamy” prowadzona w środowisku młodzieżowym praktycznie dobiegła końca. Obecnie młodzież skupia się wokół problemów związanych z przygotowaniem do IX Plenum KC PZPR.

Rozważania nad formą i zawartością „Deklaracji...” nasilone zostały szczególnie w ogniwach ZSMP. W mniejszym stopniu miały one miejsce w środowisku kadry instruktorskiej ZHP, a prawie niezauważalne były w kołach ZMW.

Szczególnym zainteresowaniem objęto rozdział III deklaracji traktujący w dużej mierze o prawach i obowiązkach młodych wobec siebie i socjalistycznej Ojczyzny. Zagadnienie to było szczególnie mocno dyskutowane na zebraniach organizacji partyjnych w ZW ZSMP, KCh ZHP i WK OHP, a także na spotkaniu I Sekretarza KW PZPR z aktywem młodzieżowym, które odbyło się 20.04.br.

Opinie o formie i treści deklaracji były z różnicowane. Pojawiały się sformułowania, że jest to deklaracja zawierająca same hasła i slogany, nie przynosi ona zapowiedzi poprawy warunków życia i startu zawodowego młodzieży. Brak w niej perspektyw życia młodego pokolenia.

Padaly również wypowiedzi, że deklaracja zawiera główne kierunki działania partii wobec młodego pokolenia i nie można w niej precyzować konkretnych rozwiązań, terminów czy form realizacji programu partii wobec młodych, gdyż jest to zadanie długofalowe i wymagające poszukiwania wspólnych rozwiązań partii i organizacji młodzieżowych. Określenie konkretów, terminów i form – zdaniem aktywistów związku – znaleźć może odzwierciedlenie w najbliższym czasie w podejmowanych uchwałach partyjnych na każdym szczeblu, w zależności od specyfiki regionu i środowiska. Grupę dyskutantów przyjmujących takie stanowisko stanowili przeważnie długoletni działacze socjalistycznych związków młodzieży i oni właśnie uznali „Deklarację...” jako główne kierunki pracy z młodzieżą.

Znamienną cechą wypowiedzi przewijających się zwłaszcza wśród szeregowych działaczy socjalistycznych związków młodzieży, w tym również członków o krótkim stażu partyjnym, było zajęcie stanowiska, że po zapoznaniu się z deklaracją, w dalszym ciągu bardzo wielu młodych nie widzi celu, do którego zmierza. Ich zdaniem „działanie bez jasno określonego celu jest błędzeniem we mgle”.

Co najmniej niezrozumiała wydaje się opinia ZMSP, że hasła przedstawione w deklaracji nie są w zasadzie negowane, ale powszechnie młodzież żąda konkretów, gdyż chce znać sposób, przybliżony termin i możliwości wyjścia z kryzysu gospodarczego. Tylko nieliczni wskazują na potrzebę pracy młodych na rzecz unormowania sytuacji w kraju.

W wyniku dyskusji nad deklaracją młodzież, a szczególnie członkowie ZSMP, wypracowała swoje własne stanowiska w niektórych kwestiach, nie podając jednak propozycji zapisu czy sformułowania, które ewentualnie mogłoby znaleźć się w tekście deklaracji. Wypowiadając się na temat systemu edukacji narodowej zasugerowano, aby partia przez swoich członków była odpowiedzialna za jednolity front wychowawczy, z tym, że główny ciężar młodego pokolenia – zdaniem dyskutantów – ponosi szkoła i wychowawcy. Dlatego proponuje się, aby w deklaracji przyjąć stwierdzenie, że partia musi systematycznie przeprowadzać dogłębną weryfikację kadry nauczycielskiej i akademickiej pod kątem postaw ideowo-moralnych, przydatności do zawodu pedagoga i wychowawcy, powinna też inspirować do zmodyfikowania w jak najszybszym czasie programów nauczania w zakresie historii, literatury, nauk społeczno-politycznych, co przyczynić się może do kształtowania wśród młodego pokolenia umiejętności właściwego rozumienia zachodzących zjawisk i procesów historycznych, politycznych, społecznych. Wskazywano też na to, aby do deklaracji wprowadzić zapis, że nauczycielami nauk społecznych winni być sprawdzeni członkowie partii, odpowiadający za wyniki swej pracy wychowawczej przed macierzystą organizacją partyjną.

W kwestii podmiotowego podejścia partii do młodego pokolenia uznano za konieczne, by w deklaracji jasno sprecyzować stanowisko młodzieży, że przyjmuje ona odpowiedzialność za przyszły kształt życia społecznego, ale tylko w tych dziedzinach, na które może mieć swój wpływ. Młodzież ZSMP proponuje wprowadzić do tekstu deklaracji akapit mówiący o potrzebie utworzenia systemu konsultacji partii z młodzieżą, stanowiący jedną z podstawowych płaszczyzn porozumienia i współpracy ruchu młodzieżowego z partią (np. utworzenie Komitetu Rady Ministrów ds. młodzieży, społecznych młodzieżowych komisji konsultantów przy resortach itp.).

Odrębny problem dyskutowany w środowisku młodzieży stanowił start życiowy. Zdaniem młodych fragment deklaracji mówiący o tym zagadnieniu nie powinien uwzględniać tylko problemów związanych z dostępnością młodzieży do szkół średnich i wyższych uczelni, ale musi być poszerzony o inne czynniki, np. warunki socjalne, środowiskowe i rodzinne. Dlatego w deklaracji należałoby umieścić wyjaśnienie na temat: co partia może zagwarantować młodemu pokoleniu w dziedzinie równego startu życiowego i zawodowego.

Dyskusja wokół deklaracji wywołała w środowisku młodzieży ożywienie, ale mimo naszych oczekiwań nie przyniosła konkretnych sformułowań i propozycji zapisu.

w/w informacja była przedmiotem obrad Egzekutywy KW PZPR w dniu 23.06.1982 r.

Egzekutywa postanowiła nie zgodzić się stanowiskiem młodzieży w następujących kwestiach:

1. Uznano, iż nauczyciele przedmiotów społecznych wcale nie muszą być członkami PZPR.
2. Główny ciężar wychowania młodego pokolenia nie może ponosić tylko szkoła, lecz dom rodzinny – szkoła i środowisko.
3. W „Deklaracji” nie mogą znaleźć się zapisy żądające konkretów (np. terminy), gdyż zmieniloby to charakter tegoż dokumentu.

Przesyłam tę informację do ewentualnego wykorzystania.

Sekretarz KW PZPR
Zbigniew Korpaczewski

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom IV
Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Joanna Wagner-Głowińska, Wydawnictwo GAJT 1991 s.c.

Publikacja w ramach projektu: *40. rocznica stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym 1981–1983*, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023